

Suvestinė redakcija nuo 2023-04-04

Įsakymas paskelbtas: TAR 2019-10-07, i. k. 2019-15867

Nauja redakcija nuo 2023-04-04:

Nr. [V-49](#), 2023-03-31, paskelbta TAR 2023-04-03, i. k. 2023-06169

**FINANSINIŲ NUSIKALTIMŲ TYRIMO TARNYBOS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL NACIONALINIO PINIGŲ PLOVIMO IR TERORISTŲ FINANSAVIMO RIZIKOS
VERTINIMO METODOLOGIJOS PATVIRTINIMO**

2019 m. rugsėjo 30 d. Nr. V-123
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo 28 straipsnio 2 dalimi,

t v i r t i n u Nacionalinio pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimo metodologiją (pridedama).

Direktorius

Antoni Mikulskis

PATVIRTINTA

Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2019 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. V-123
(Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2023 m. kovo 31 d. įsakymo Nr. V-49 redakcija)

NACIONALINIO PINIGŲ PLOVIMO IR TERORISTŲ FINANSAVIMO RIZIKOS VERTINIMO METODOLOGIJA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Nacionalinio pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimo metodologija (toliau – Metodologija) parengta atsižvelgiant į Europos Komisijos patvirtintą pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos, darančios įtaką Europos Sąjungos vidaus rinkai, įvertinimo metodologiją ir nustato Nacionalinio pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos identifikavimo, vertinimo ir riziką mažinančių priemonių nustatymo (toliau – rizikos vertinimas arba NRV), atliekamo vadovaujantis Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo (toliau – Įstatymas) 28 straipsniu, būdus ir tvarką.

2. Metodologijoje vartojamos sąvokos:

2.1. **Grėsmė** – asmuo ar žmonių grupė, objektas ar veikla, galintys pakenkti finansų sistemai, visuomenės saugumui. Pinigų plovimo (toliau – PP) ir terorizmo finansavimo (toliau – TF, abu kartu – PPTF) kontekste tai apima patrauklumą (žinomą konkrečios grėsmės sėkmingą ar nesėkmingą panaudojimą PPTF tikslams pasiekti) ir galimybę nusikaltėliams panaudoti konkrečią grėsmę nusikalstamu būdu gautam turtui legalizuoti ar teroristinei veiklai finansuoti, remti.

2.2. **Pažeidžiamumas** – teisinių, kontrolės priemonių, kuriomis siekiama užkirsti kelią grėsmės realizavimui, visuma ir efektyvumas, atsižvelgiant į grėsmės mastą ir suvokimą. PPTF rizikos vertinimo kontekste tai yra kovos su PP ir TF sistemų ar kontrolės trūkumai arba tam tikros šalies ypatybės. Pažeidžiamumas taip pat gali apimti tam tikro sektoriaus, finansinio produkto ar paslaugos ypatybes, dėl kurių jie tampa patrauklūs įgyvendinti PP ar TF tikslus.

2.3. **Rizika** – grėsmė pasinaudoti sektoriaus, produktų ir paslaugų pažeidžiamumu PPTF tikslais. Atliekant šį vertinimą rizika analizuojama tada, kai ji dėl savo ypatybių veikia vidaus rinką, ir vertinimas apima tiek žinomą, tiek atsirandančią riziką.

2.4. **Sektorius** – profesijų grupė ir įmonių kategorijos (finansinės ar nefinansinės), kuriomis gali būti piktnaudžiaujama PPTF tikslais. Šis apibrėžimas apima mažiausiai šiuos subjektus:

- a) finansų įstaigas;
- b) auditorius, kurie audito veikla verčiasi savarankiškai, ir audito įmones;
- c) apskaitos ar mokesčių konsultavimo paslaugas teikiančias įmones ir šias paslaugas savarankiškai teikiančius asmenis, taip pat asmenis, kurie, vykdydami savo pagrindinę verslo arba profesinę veiklą, išipareigoja tiesiogiai arba per kitus asmenis, su kuriais tas kitas asmuo yra susijęs, teikti materialinę pagalbą, paramą ar patarimus mokesčių klausimais (apskaitos ar mokesčių konsultavimo paslaugas teikiančias įmones);

d) notarus, notaro atstovus ir teisę atlikti notarinius veiksmus turinčius asmenis, taip pat advokatus ir advokatų padėjėjus, tiek veikiančius kliento vardu ir jo naudai, tiek ir padedančius klientui planuoti ar atlikti nekilnojamojo turto ar įmonių pirkimo ar pardavimo, klientų pinigų, vertybinių popierių ar kito turto valdymo, banko ar vertybinių popierių sąskaitų atidarymo ar valdymo, įnašų, reikalingų juridiniams asmenims ir kitoms organizacijoms įsteigti, veikti ar valdyti,

organizavimo, patikos ar bendrovių steigimo ir administravimo paslaugų teikėjų atsiradimo arba sukūrimo, veikimo ar valdymo sandorius ir (ar) su jais susijusius sandorius;

e) patikos ar bendrovių steigimo ar administravimo paslaugų teikėjus, nenurodytus b), c), d) punktuose;

f) nekilnojamojo turto agentus (brokerius), tiek veikiančius kliento vardu ir jo naudai, tiek ir padedančius klientui atlikti nekilnojamojo turto pirkimo ar pardavimo sandorius ir (ar) su jais susijusius sandorius, taip pat teikiančius tarpininkavimo paslaugas išnuomojant nekilnojamąjį turtą, tačiau tik sandoriams, kurių mėnesinis nuomos mokestis yra lygus arba viršija 10 000 eurų ar jį atitinkančią sumą užsienio valiuta;

g) asmenis, kurie verčiasi ūkine komercine veikla, apimančia prekybą brangakmeniais, tauriaisiais metalais, kilnojamosiomis kultūros vertybėmis, antikvariniais daiktais ar kitu turtu, kurio vertė lygi arba viršija 10 000 eurų ar ją atitinkančią sumą užsienio valiuta, nesvarbu, ar sandoris atliekamas vienos, ar kelių susijusių operacijų metu, jeigu atsiskaitoma gryniaisiais pinigais išskyrus atvejus, nurodytus k) ir l) punktuose;

h) azartinius lošimus ir loterijas organizuojančias bendroves;

i) virtualiųjų valiutų keityklų operatorius;

j) depozitinių virtualių valiutų piniginių operatorius;

k) asmenis, kurie verčiasi ūkine komercine veikla, apimančia prekybą meno kūriniiais ir (ar) tarpininkavimo veiklą prekybos meno kūriniiais srityje (įskaitant galerijas ir aukcionų namus), jeigu sandorio vertė lygi arba viršija 10 000 eurų ar ją atitinkančią sumą užsienio valiuta, nesvarbu, ar sandoris atliekamas vienos ar kelių susijusių operacijų metu;

l) laisvasias zonas, nustatytas atsižvelgiant į 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, su visais pakeitimais, ir besiverčiančias ūkine komercine veikla, apimančia saugojimo, prekybos arba tarpininkavimo veiklą prekybos meno kūriniiais srityje, jeigu sandorio vertė lygi arba viršija 10 000 eurų ar ją atitinkančią sumą užsienio valiuta, nesvarbu, ar sandoris atliekamas vienos, ar kelių susijusių operacijų metu;

m) antstolius ir antstolių atstovus;

n) uždaro tipo investicines bendroves.

2.5. Kitos Metodologijoje vartojamos sąvokos atitinka Įstatyme vartojamas sąvokas.

3. NRV (Metodologijos 1 priedas) sudaro trys pagrindiniai etapai:

3.1. rizikos identifikavimas;

3.2. rizikos vertinimas;

3.3. riziką mažinančių priemonių identifikavimas.

4. NRV atliekamas vadovaujantis NRV schema (Metodologijos 2 priedas).

5. NRV atlieka Įstatyme nustatytos institucijos, atsakingos už pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimą, koordinuodamos savo veiksmus. Įstatymo 4 straipsnio 1–8 dalyse nurodytos institucijos, atlikdamos sektoriaus pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo rizikos vertinimą, *mutatis mutandis* vadovaujasi šia metodologija. Sektoriaus pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo rizikos vertinimas yra sudedamoji NRV dalis.

II SKYRIUS

RIZIKOS IDENTIFIKAVIMAS

6. Rizikos identifikavimo etapu nustatomas žinomų ar galimų PPTF grėsmių sąrašas, atsižvelgiant į sektorius, produktus, paslaugas, kurias nusikaltėliai naudoja ar gali naudoti pinigų plovimui ar teroristų finansavimui. Šiame etape taip pat nustatomi rizikos scenarijai.

7. Nustatant riziką, duomenys ir informacija renkama iš:

7.1. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos;

7.2. Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos;

7.3. Lietuvos Respublikos finansų ministerijos;

7.4. Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos;

- 7.5. Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos;
- 7.6. Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros;
- 7.7. Nacionalinės teismų administracijos;
- 7.8. Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos;
- 7.9. Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos;
- 7.10. Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos;
- 7.11. Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento;
- 7.12. Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos;
- 7.13. Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos;
- 7.14. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos;
- 7.15. Lietuvos banko;
- 7.16. Lošimų priežiūros tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos;
- 7.17. Lietuvos advokatūros;
- 7.18. Lietuvos notarų rūmų;
- 7.19. Lietuvos auditorių rūmų;
- 7.20. Lietuvos antstolių rūmų;
- 7.21. viešosios įstaigos Lietuvos prabavimo rūmų;
- 7.22. Kultūros paveldo departamento prie Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos;
- 7.23. valstybės įmonės Registrų centro;
- 7.24. bent po 15¹ privataus sektoriaus atstovų ir profesijos asociacijų iš visų PPTF prevencijos sistemoje dalyvaujančių verslo ir profesijų sričių:
 - 7.24.1. kredito įstaigų,
 - 7.24.2. mokėjimo įstaigų,
 - 7.24.3. elektroninių pinigų įstaigų,
 - 7.24.4. valiutos keityklos operatorių,
 - 7.24.5. virtualių valiutų keityklų operatorių, depozitinių virtualiųjų valiutų piniginių operatorių,
 - 7.24.6. sutelktinio finansavimo platformų operatorių,
 - 7.24.7. tarpusavio skolinimo platformų operatorių,
 - 7.24.8. draudimo įmonių, vykdančių gyvybės draudimo veiklą,
 - 7.24.9. finansų maklerio įmonių,
 - 7.24.10. valdymo įmonių,
 - 7.24.11. investicinių bendrovių,
 - 7.24.12. kitų finansų rinkų dalyvių,
 - 7.24.13. auditorių,
 - 7.24.14. antstolių,
 - 7.24.15. apskaitos ar mokesčių konsultavimo paslaugų teikėjų,
 - 7.24.16. notarų,
 - 7.24.17. advokatų,
 - 7.24.18. patikos ar bendrovių steigimo ar administravimo paslaugų teikėjų,
 - 7.24.19. asmenų, kurie verčiasi prekyba turtu grynaisiais pinigais, kurių vertė lygi ar viršija 10 000 eurų,
 - 7.24.20. azartinių lošimų organizatorių,
 - 7.24.21. loterijų organizatorių,
 - 7.24.22. uždaro tipo investicinių bendrovių,
 - 7.24.23. nekilnojamojo turto agentų,

¹ Jeigu tiek yra privataus sektoriaus atstovų ir profesijų asociacijų. Esant situacijai, kai nėra tiek dalyvių rinkoje, duomenys ir informacija renkami iš visų esamų dalyvių bei proporcingai galima didinti pasirenkamai kitų prioritetinių sričių atstovų ir profesijų asociacijų skaičių.

7.24.24. laisvųjų zonų;

7.24.25. ne pelno siekiančių organizacijų (NPO).

8. Nustatant riziką, vertinama bent ši informacija:

8.1. PPTF prevenciją reglamentuojantys Lietuvos Respublikos teisės aktai, gairės ir rekomendacijos;

8.2. tarptautiniai PPTF prevenciją reglamentuojantys teisės aktai, gairės ir rekomendacijos;

8.3. Europos Komisijos atlikto pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimo Europos Sąjungos mastu rezultatai ir Europos Sąjungos valstybėms narėms teikiamos rekomendacijos dėl nustatyta rizikai mažinti tinkamų priemonių;

8.4. Europos Tarybos Ekspertų komiteto dėl priemonių, nukreiptų kovai su pinigų plovimu bei teroristų finansavimu (Moneyval) ekspertų atlikto Lietuvos vertinimo rezultatai ir rekomendacijos;

8.5. užsienio valstybių už pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevenciją atsakingų institucijų ir teisėsaugos institucijų viešos ataskaitos, analizės, nacionalinių pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimų rezultatai;

8.6. 2019 m. Lietuvos Respublikos nacionalinio pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimo rezultatai ir nustatyta rizikai mažinti taikytos priemonės;

8.7. Metodologijos 7 punkte nurodytų institucijų ataskaitos, pateikti duomenys, paaiškinimai ir informacija;

8.8. Lietuvos Respublikos priežiūros institucijų statistiniai duomenys, susiję su sektoriaus dydžiu ir svarba, įskaitant kiekvieno sektoriaus subjektų ir asmenų skaičių bei reikšmę ekonomikai;

8.9. priežiūros institucijų duomenys, pateikti paaiškinimai apie žmogiškuosius ir finansinius išteklius, skirtus pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijai;

8.10. priežiūros institucijų duomenys apie priežiūros veiksmų ir už Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo nuostatų pažeidimus taikytų poveikio priemonių skaičių per metus, atsižvelgiant į priežiūros institucijų pateiktus paaiškinimus dėl šio rodiklio;

8.11. užregistruotų nusikalstamu būdu gauto turto legalizavimo ar teroristinės veiklos finansavimo ir rėmimo nusikalstamų veikų, įtariamųjų, kaltinamųjų, nuteistųjų asmenų skaičių per metus; duomenis apie pirminius nusikaltimus (nusikaltimai, kuriuos vykdant buvo įgytas legalizuotas ar bandomas legalizuoti turtas), jeigu tokia informacija turima; turtą, kuriam buvo taikytas laikinasis nuosavybės teisių apribojimas, jo vertę, teismo sprendimu konfiskuotą turtą, jo vertę, *modus operandi*;

8.12. pranešimų apie įtartinas pinigines operacijas ar sandorius skaičius ir kokybę, įvertinant priežiūros institucijų, pateikusių šią statistiką, nurodytas aplinkybes, turėjusias įtakos šiai statistikai;

8.13. Metodologijos 7 punkte nurodytų institucijų, finansų įstaigų ir kitų įpareigotųjų subjektų, profesijos asociacijų atsakymai į klausimynus, skirtus NRV, interviu metu gauti atsakymai;

8.14. nacionalinės ir tarptautinės žiniasklaidos priemonėse skelbiama informacija;

8.15. atvirieji šaltiniai (OSINT);

8.16. kita rizikos vertinimui aktuali informacija.

9. Atsižvelgiant į surinktą informaciją, rizika identifikuojama, naudojant, jei įmanoma, vieną ar daugiau šių metodų:

9.1. Kolektyvinį naujų idėjų svarstymą atlieka ekspertai, siekdami surinkti ir įtraukti į sąrašą kuo daugiau idėjų. Kolektyviniame naujų idėjų svarstyme nėra svarbu, kad idėja yra nereikšminga ar nesusijusi su svarstoma problema – ji vis tiek bus įtraukta į sąrašą, siekiant sukurti hipotezes, galinčias padėti tiksliai atskleisti riziką. Ekspertai, dalyvaujantys šiame svarstyme, privalo susipažinti su dokumentais iki kolektyvinio naujų idėjų svarstymo sesijos, siekiant maksimalių rezultatų.

9.2. Delfų metodas atliekamas naudojant interaktyvius prognozavimo veiksmus, kuriuos, naudodama klausimynus, vykdo ekspertų grupė. Ekspertai pateikia atsakymus į klausimus, pagrįsdami savo nuomonę keliais etapais bei turėdami galimybę peržiūrėti ar pakeisti savo

atsakymus, kol pasiekiamas bendras susitarimas tam tikru klausimu. Ekspertai, prieš atlikdami šį tyrimą, privalo susipažinti su dokumentais, kad parengtų tinkamus atsakymus į šiame tyrime naudojamus klausimynus.

9.3. Apklausos, klausimynai ir interviu naudingi tiesioginiam informacijos rinkimui iš asmenų ar subjektų, užimančių svarbiausias pozicijas pinigų plovimo prevencijos ir kovos su teroristų finansavimu sistemoje.

9.4. Hipotetinis metodas apima tikslumo bandymus, vertinant prielaidų neapibrėžtumą ir prieštarumą, hipotezes ir „kas, jeigu“ scenarijus, padedančius ekspertui nustatyti rizikas.

10. Atliekant NRV, vertinama informacija gali būti tikslinama bet kuriame NRV etape.

III SKYRIUS RIZIKOS VERTINIMAS

11. Atliekant rizikos vertinimą, laikoma, kad PPTF daro nuolatinį neigiamą poveikį ir didelę žalą finansų sistemai, visuomenės saugumui, todėl rizikos poveikis (pasireiškimo pasekmės) visada laikomas aukštu ir jo vertė nėra atskirai vertinama.

12. Atliekant rizikos vertinimą, analizuojama su identifikuota rizika susijusi grėsmė ir pažeidžiamumas.

13. Grėsmė vertinama keturių balų sistemoje (Metodologijos 3 priedas):

13.1. maža (1 balas);

13.2. vidutinė (2 balai);

13.3. didelė (3 balai);

13.4. labai didelė (4 balai).

14. Pažeidžiamumas vertinamas keturių balų sistemoje (Metodologijos 4 priedas):

14.1. mažas (1 balas);

14.2. vidutinis (2 balai);

14.3. didelis (3 balai);

14.4. labai didelis (4 balai).

15. Rizikos dydį lemia grėsmės ir pažeidžiamumo derinys. Rizikos vertinimo matrica, nustatanti rizikos dydį, grindžiama taikant 40 % grėsmės ir 60 % pažeidžiamumo svorį. Daroma prielaida, kad pažeidžiamumo lygis gali padidinti patrauklumą, taigi ir ketinimą nusikaltėliams pasinaudoti tam tikru *modus operandi*, kas galiausiai lemia grėsmės lygį.

16. Rizikos dydis nustatomas naudojant rizikos vertinimo matricą (Metodologijos 5 priedas). Rizikos dydis laikomas mažu, kai rizika vertinama nuo 1 iki 1,5 bendro balo; vidutiniu – kai rizika vertinama nuo 1,6 iki 2,5 bendro balo; dideliu – kai rizika vertinama nuo 2,6 iki 3,5 bendro balo, labai dideliu – kai rizika vertinama nuo 3,6 iki 4 bendro balo.

IV SKYRIUS RIZIKĄ MAŽINANČIŲ PRIEMONIŲ NUSTATYMAS

17. Rizikai, kurios nustatytas rizikos dydis laikomas vidutiniu, dideliu ar labai dideliu, parengiamos ją mažinančios priemonės ir šios priemonės pagal kompetenciją priskiriamos atsakingai institucijai įgyvendinti, nustatant priemonės įgyvendinimo terminą.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Po rizikos identifikavimo, rizikos vertinimo, riziką mažinančių priemonių nustatymo yra parengiama NRV ataskaita, kurioje aprašoma:

18.1. Lietuvos ekonominis, geografinis, politinis, teisinis kontekstas;

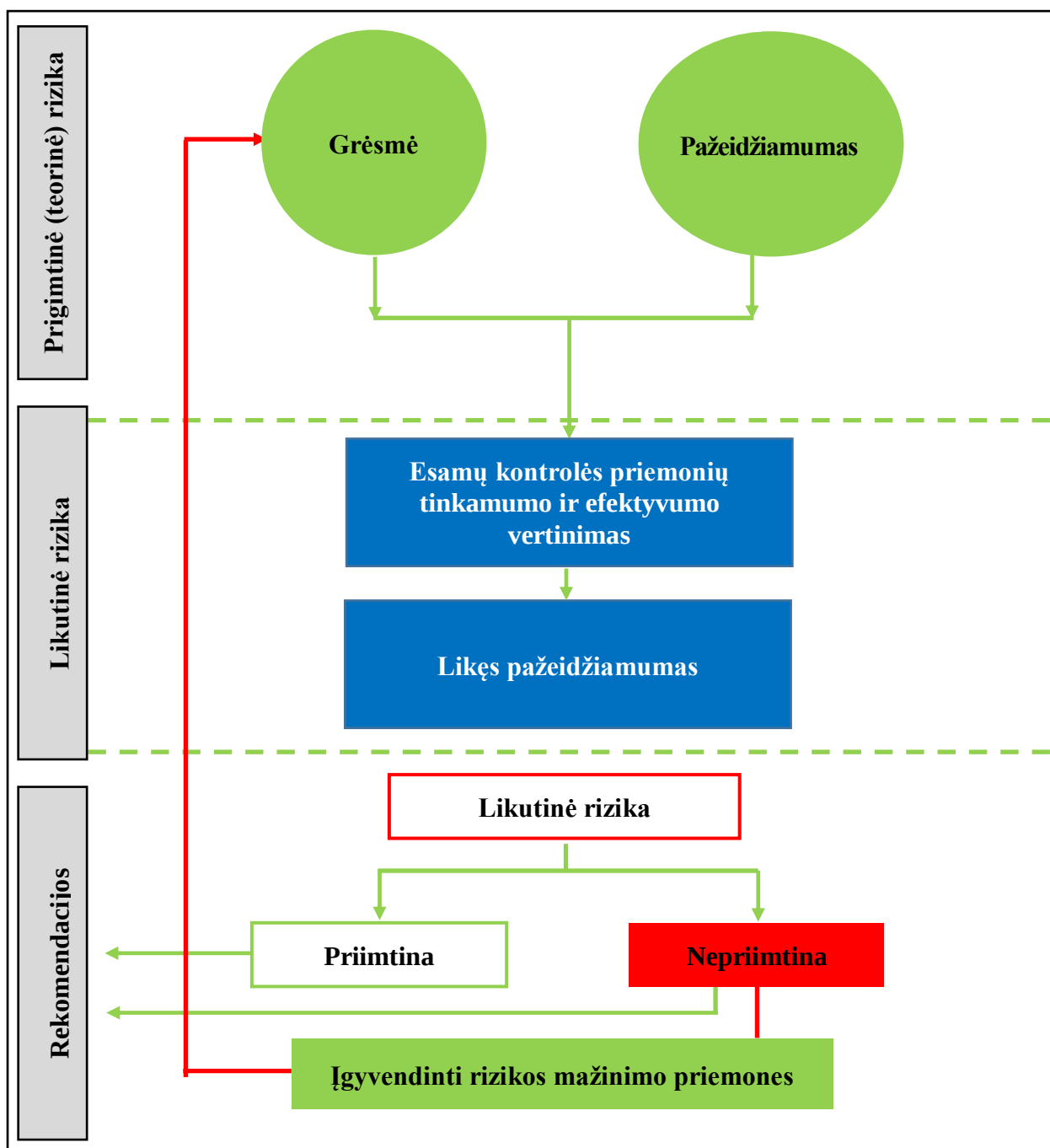
18.2. institucijų funkcijos pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos srityje;

- 18.3. žmogiškieji ir finansiniai ištekliai, skirti pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijai, jeigu ši informacija turima;
- 18.4. konkretus sektorius, produktas, paslauga;
- 18.5. sektoriaus, produkto, paslaugos grėsmė, ir jos įvertinimas balais;
- 18.6. sektoriaus, produkto, paslaugos pažeidžiamumas ir jo įvertinimas balais;
- 18.7. sektoriaus, produkto, paslaugos rizikos dydis;
- 18.8. riziką mažinančios priemonės, jeigu nustatytas rizikos dydis laikomas vidutiniu, dideliu, labai dideliu.
19. NRV ataskaitoje nenurodomi nevieši duomenys ir informacija.
20. NRV ataskaita lietuvių ir anglų kalbomis skelbiama Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos interneto svetainėje www.fnnt.lt.
21. NRV atlikimui gali būti perkama paslauga arba pasitelkiamas privatus asmuo, teikiantis tokią paslaugą.
22. Kai ši metodologija tam tikrų NRV atlikimo veiksmų nereglamentuoja, vadovaujamosi Europos Komisijos patvirtinta pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos, darančios įtaką Europos Sąjungos vidaus rinkai, įvertinimo metodologija.
-

NACIONALINIO PINIGŲ PLOVIMO IR TERORISTŲ FINANSAVIMO RIZIKOS VERTINIMO ETAPAI

NACIONALINIO PINIGŲ PLOVIMO IR TERORISTŲ FINANSAVIMO RIZIKOS VERTINIMO SCHEMA

GRĖSMĖS VERTINIMO BALAI

MAŽA (1 balas)	Nėra įrodymų, kad nusikaltėliai ketintų išnaudoti šį <i>modus operandi</i> PPTF tikslais. <i>Modus operandi</i> yra labai sunku įgyvendinti ir (arba) tai gali kainuoti daugiau nei kitos galimybės. Nėra įrodymų, kad nusikaltėliai turėtų reikiamų gebėjimų panaudoti šį <i>modus operandi</i> . Šis <i>modus operandi</i> reikalauja sudėtingo planavimo, specifinių gebėjimų ir techninių žinių. Grėsmė, susijusi su šio <i>modus operandi</i> naudojimu, yra maža.
VIDUTINĖ (2 balai)	Nusikaltėliai gali turėti neapibrėžtų ketinimų išnaudoti šį <i>modus operandi</i> PPTF tikslais. <i>Modus operandi</i> yra sunku įgyvendinti ir (arba) tai gali kainuoti daugiau nei kitos galimybės. Yra keletas įrodymų, jog nusikaltėliai turi tam tikrų būtinų pajėgumų, kad galėtų pasinaudoti šiuo <i>modus operandi</i> . Šis <i>modus operandi</i> reikalauja tam tikrų planavimo ir techninių gebėjimų. Grėsmė, susijusi su šio <i>modus operandi</i> naudojimu, yra vidutinė.
DIDELĖ (3 balai)	Nusikaltėliai pasinaudojo šiuo <i>modus operandi</i> PPTF tikslais. <i>Modus operandi</i> yra prieinamas ir (arba) yra finansiškai perspektyvi galimybė. <i>Modus operandi</i> suvokiamas kaip gana patrauklus PPTF tikslams pasiekti. Nusikaltėliai turi būtinus pajėgumus, kad galėtų pasinaudoti šiuo <i>modus operandi</i> . Šis <i>modus operandi</i> reikalauja vidutinio lygio planavimo ir techninių žinių. Grėsmė, susijusi su šio <i>modus operandi</i> naudojimu, yra didelė.
LABAI DIDELĖ (4 balai)	Nusikaltėliai pakartotinai naudojo šį <i>modus operandi</i> PPTF tikslais. <i>Modus operandi</i> yra plačiai prieinamas ir jo įgyvendinimas yra palyginti nebrangus. Yra žinoma, kad nusikaltėliai turi reikiamų pajėgumų šiam <i>modus operandi</i> įgyvendinti. Šis <i>modus operandi</i> reikalauja daug mažiau planavimo ir techninių žinių, palyginti su kitomis galimybėmis. Grėsmė, susijusi su šio <i>modus operandi</i> naudojimu, yra labai didelė.

PAŽEIDŽIAMUMO VERTINIMO BALAI

MAŽAS (1 balas)	Atitinkamame sektoriuje yra atgrasymo ir kontrolės priemonių, kurios veiksmingai atgraso nuo pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo. <u>RIZIKOS MASTAS</u> • Jokių ar labai mažas skaičius produktų ir paslaugų, kurie padeda atlikti greitus ir anoniminius mokėjimus; apsaugoti ir / arba kontroliuojami mokėjimų kanalai; mažas finansinių operacijų skaičius; mažas grynųjų pinigų operacijų skaičius; aukštos kokybės naujų technologijų ir / arba naujų mokėjimo būdų valdymas. • Labai mažas didesnės rizikos klientų skaičius; efektyvi verslo subjektų priežiūra. • Nėra arba labai mažai yra verslų ir klientų, susijusių su didesnės rizikos² sritimis. • Mažas tarptautinis lėšų judėjimas. <u>PAŽEIDŽIAMUMO SUVOKIMAS</u> • Sektorius turi pakankamą suvokimą apie savo sektoriui būdingą PPTF riziką (įrodymais pagrįsti, vykdomi veiksmai, mokymai, skirti ištekliams). • Kompetentingos institucijos teikia išsamų PPTF rizikos vertinimą, susijusį su sektoriumi, o teisėsaugos institucijos geba kovoti su PPTF rizika (dauguma PPTF atvejų yra matomi ir labai tikėtina, kad jie bus aptikti, bus atlikti tyrimai, pateikti kaltinimai ir paskelbti nuosprendžiai). • Geri finansinės žvalgybos (toliau – FNTT) gebėjimai aptikti ir analizuoti riziką, užtikrinti tinkamą informacijos rinkimą per įtartinų sandorių ataskaitas, naudojant specialiai pritaikytus rodiklius ir pakankamą išteklių kiekį, leidžiantį atlikti rizikos analizę. <u>TEISINĖ SISTEMA IR KONTROLĖ</u> • Dabartinis teisinis reglamentavimas atitinka su šiuo sektoriumi susijusią riziką. • Sektorius veiksmingai įgyvendino teisės aktuose nustatytas kontrolės priemonės. Egzistuoja patikima klientų pažinimo sistema. Įpareigotieji subjektai turi efektyvią vidaus kontrolę (pvz., rizikos valdymas, informacijos saugojimas, mokymai). Įpareigotieji subjektai tinkamai teikia įtartinų sandorių pranešimus FNTT. • Efektyvus vidaus ir tarptautinių kovos su PPTF institucijų, ypač FNTT ir priežiūros institucijų, bendradarbiavimas ir keitimasis informacija.
VIDUTINIS (2 balai)	Atitinkamame sektoriuje yra atgrasymo ir kontrolės priemonių, kurios pakankamai veiksmingai atgraso nuo pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo. <u>RIZIKOS MASTAS</u> • Mažas skaičius produktų ir paslaugų, kurie padeda atlikti greitus ir anoniminius mokėjimus; dažniausiai apsaugoti ir / arba kontroliuojami mokėjimų kanalai; vidutiniškas finansinių operacijų skaičius;

² Nebaigtinis galimai didesnės rizikos veiksmų ir įrodymų rūšių sąrašas, nurodytas Direktyvos (ES) 2015/849 3 priede.

	vidutiniškas grynųjų pinigų operacijų skaičius; vidutiniškos kokybės naujų technologijų ir / arba naujų mokėjimo būdų valdymas. • Nedidelis didesnės rizikos klientų skaičius; pakankamai efektyvi verslo subjektų priežiūra. • Yra kažkiek verslų ir klientų, susijusių su didesnės rizikos³ sritimis. • Vidutinis tarptautinis lėšų judėjimas. <u>PAŽEIDŽIAMUMO SUVOKIMAS</u> • Sektorius turi tam tikrą suvokimą apie savo sektoriui būdingą PPTF riziką (įrodymais pagrįsti, vykdomi veiksmai, mokymai, skirti ištekliams). • Kompetentingos institucijos teikia pakankamai kokybišką PPTF rizikos vertinimą, susijusį su sektoriumi, o teisėsaugos institucijos geba kovoti su PPTF rizika (nemažai PPTF atvejų yra matomi ir labai tikėtina, kad jie bus aptikti, bus atlikti tyrimai, pateikti kaltinimai ir paskelbti nuosprendžiai). • Pakankamai geri FNTT gebėjimai aptikti ir analizuoti riziką, užtikrinti tinkamą informacijos rinkimą per įtartinų sandorių ataskaitas, naudojant specialiai pritaikytus rodiklius ir pakankamą išteklių kiekį, leidžiantį atlikti rizikos analizę. <u>TEISINĖ SISTEMA IR KONTROLĖ</u> • Dabartinis teisinis reglamentavimas iš esmės apima daugumą su šiuo sektoriumi susijusių rizikų. • Sektorius įgyvendino daugumą teisės aktuose nustatytų kontrolės priemonių. Egzistuoja patikima klientų pažinimo sistema, tačiau ji neužtikrina sistemiškai tinkamo kliento tapatybės nustatymo ir patvirtinimo. Įpareigotieji subjektai turi pakankamą vidaus kontrolę (pvz., rizikos valdymas, informacijos saugojimas, mokymai). Įpareigotieji subjektai kartais teikia įtartinų sandorių pranešimus FNTT. • Vidaus ir tarptautinių kovos su PPTF institucijų, ypač FNTT ir priežiūros institucijų, bendradarbiavimas leidžia dalinai keistis informacija.
DIDELIS (3 balai)	Atitinkamame sektoriuje atgrasymo ir kontrolės priemonės turi ribotą poveikį atgrasymui nuo pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo. <u>RIZIKOS MASTAS</u> • Didelis skaičius produktų ir paslaugų, kurie padeda atlikti greitus ir anoniminius mokėjimus; yra nedaug apsaugotų ir / arba kontroliuojamų mokėjimų kanalų; didelis finansinių operacijų skaičius; didelis grynųjų pinigų operacijų skaičius; prastos kokybės naujų technologijų ir / arba naujų mokėjimo būdų valdymas. • Didelis didesnės rizikos klientų skaičius; neefektyvi verslo subjektų priežiūra. • Didžioji dalis verslų ir klientų yra susiję su didesnės rizikos⁴ sritimis. • Didelis tarptautinis lėšų judėjimas. <u>PAŽEIDŽIAMUMO SUVOKIMAS</u> • Sektorius turi mažą suvokimą apie savo sektoriui būdingą PPTF riziką.

³ Nebaigtinis galimai didesnės rizikos veiksmų ir įrodymų rūšių sąrašas, nurodytas Direktyvos (ES) 2015/849 3 priede.

⁴ Nebaigtinis galimai didesnės rizikos veiksmų ir įrodymų rūšių sąrašas, nurodytas Direktyvos (ES) 2015/849 3 priede.

	• Kompetentingos institucijos atlieka ribotą PPTF rizikos vertinimą, susijusį su sektoriumi, o teisėsaugos institucijos turi mažą gebėjimą kovoti su PPTF rizika (tik kai kurie PPTF atvejai yra matomi ir labai tikėtina, kad jie nebus aptikti). <u>TEISINĖ SISTEMA IR KONTROLĖ</u> • Dabartinis teisinis reglamentavimas neapima svarbiausių su šiuo sektoriumi susijusių rizikų. • Sektoriaus taikomos kontrolės priemonės turi didelių trūkumų. Egzistuoja neefektyvi klientų pažinimo sistema. Įpareigotieji subjektai labai retai teikia įtartinų sandorių pranešimus FNTT. • Vidaus ir tarptautinių kovos su PPTF institucijų, ypač FNTT ir priežiūros institucijų, bendradarbiavimas suteikia nedaug dalijimosi informacija galimybių.
LABAI DIDELIS (4 balai)	Atitinkamame sektoriuje yra labai mažai arba iš viso nėra atgrasymo ir kontrolės priemonių arba esamos priemonės neveikia taip, kaip numatyta. <u>RIZIKOS MASTAS</u> • Labai daug produktų ir paslaugų, kurie padeda atlikti greitus ir anoniminius mokėjimus; neapsaugoti ir / arba nekontroliuojami mokėjimų kanalai; labai didelis finansinių operacijų skaičius; labai didelis grynųjų pinigų operacijų skaičius; nėra naujų technologijų ir / arba naujų mokėjimo būdų valdymo. • Labai didelis didesnės rizikos klientų skaičius; verslo subjektų priežiūra beveik neegzistuoja. • Beveik visi verslai ir klientai yra susiję su didesnės rizikos⁵ sritimis. • Vyrauja tarptautinis lėšų judėjimas. <u>PAŽEIDŽIAMUMO SUVOKIMAS</u> • Sektorius nesuvokia savo sektoriui būdingos PPTF rizikos. • Kompetentingos institucijos neatlieka PPTF rizikos vertinimo, susijusio su sektoriumi, o teisėsaugos institucijos nekovoja su PPTF rizika. <u>TEISINĖ SISTEMA IR KONTROLĖ</u> • Dabartinis teisinis reglamentavimas neapima su šiuo sektoriumi susijusių rizikų. • Sektoriaus taikomos kontrolės priemonės turi labai didelių trūkumų. Nėra patikimos klientų pažinimo sistemos. Įpareigotieji subjektai neteikia įtartinų sandorių pranešimų FNTT. • Vidaus ir tarptautinių kovos su PPTF institucijos, ypač FNTT ir priežiūros institucijos, nebendradarbiauja.

⁵ Nebaigtinis galimai didesnės rizikos veiksmų ir įrodymų rūšių sąrašas, nurodytas Direktyvos (ES) 2015/849 3 priede.

Nacionalinio pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimo metodologijos
5 priedas

RIZIKOS VERTINIMO MATRICA

Grėsmė	Labai didelė (4 balai)	2,2	2,8	3,4	4
	Didelė (3 balai)	1,8	2,4	3	3,6
	Vidutinė (2 balai)	1,4	2	2,6	3,2
	Maža (1 balas)	1	1,6	2,2	2,8
		Mažas (1 balas)	Vidutinis (2 balai)	Didelis (3 balai)	Labai didelis (4 balai)
Pažeidžiamumas					

RIZIKOS DYDIS	
1–1,5	Mažas
1,6–2,5	Vidutinis
2,6–3,5	Didelis
3,6–4	Labai didelis

Pakeitimai:

1.

Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Įsakymas Nr. [V-49](#), 2023-03-31, paskelbta TAR 2023-04-03, i. k. 2023-06169

Dėl Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2019 m. rugsėjo 30 d. įsakymo Nr. V-123 „Dėl Nacionalinio pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimo metodologijos patvirtinimo“ pakeitimo